

Interpretatie van de norm voor passende volmachtbeloning

Sinds 1 januari 2012 zijn de regels ten aanzien van de beloning van gevolmachtigde agenten van kracht (artikel 86e van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (BGfo). Dit betekent dat verzekeraars en gevolmachtigde agenten moeten voldoen aan de norm voor passende volmachtbeloning. Die schrijft voor dat er een evenwichtige relatie moet zijn tussen de hoogte van de beloning en de werkzaamheden verricht door de gevolmachtigde agent. Het doel hiervan is het voorkomen van sturing in de markt en het tegengaan van een waterbedeffect als gevolg van de beloningsregels voor het provinciale kanaal. De AFM heeft naar aanleiding van een uitvraag naar de implementatie van de norm voor passende volmachtbeloning nadere invulling gegeven aan deze norm. Deze invulling is, met uitzondering van specifieke situaties, algemeen toepasbaar.

Invulling van de norm

De norm voor een passende volmachtbeloning is een open norm. De norm stelt in ieder geval dat er een evenwichtige relatie moet zijn tussen de hoogte van de beloning en de werkzaamheden (en daarmee samenhangende kosten) die worden uitgevoerd door de gevolmachtigde agent. Bonussen en productie- of omzetgerelateerde beloningen zijn niet meer toegestaan. Het verrichtingentarief (een inspanningsgerelateerd beloningsmodel) sluit volgens de AFM goed aan bij de kern van de norm. Dit tarief legt immers een directe relatie tussen de verrichte werkzaamheden en de beloning die daar tegenover staat. Waardegerelateerde modellen kunnen ook een invulling zijn van de open norm maar dienen dan wel met strikte waarborgen, waaronder een nominaal plafond, te zijn omkleed om de passendheid van de beloning te kunnen garanderen. Verzekeraar en gevolmachtigde agent zijn beide verantwoordelijk voor naleving van de norm: bij het uitbetalen en bij het ontvangen van de beloning moeten ze de norm in acht nemen¹.

Waarborgen

De norm voor een passende volmachtbeloning bepaalt dat een verzekeraar alleen werkzaamheden van een gevolmachtigde agent mag belonen die noodzakelijk zijn voor het verlenen van een dienst, of die deze dienst mogelijk maken. Andere beloningen mogen alleen worden verschaft of ontvangen als ze geen afbreuk doen aan de verplichting van de verzekeraar, gevolmachtigde agent of ondergevolmachtigde agent om zich in te zetten voor de belangen van de klant. Uit de toelichting bij artikel 86e van het BGfo volgt dat er een redelijke verhouding moet zijn tussen de werkzaamheden van de gevolmachtigde agent en de beloning die aan die gevolmachtigde agent wordt verschaft. Het totaal van de beloning moet dus in directe relatie staan tot de verrichte werkzaamheden. Omzet- en rendementsbeloningen zijn niet mogelijk. Een waardegerelateerd beloningsmodel (zoals commissie gebaseerd op een percentage van de premie) legt geen duidelijke en transparante relatie tussen de werkzaamheden en de beloning. Dit betekent dat er zware waarborgen nodig zijn om de passendheid van de beloning te garanderen.

¹ Besluit van 27 oktober 2011, Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft, Stb 2011, nr. 515.

Waardegerelateerde beloningsmodellen moeten daarom in ieder geval aan de volgende vereisten voldoen om de passendheid van de volmachtbeloning te waarborgen:

1. Kenmerken van een nominaal plafond

Om aan de norm voor een passende volmachtbeloning te voldoen moeten verzekeraars een nominaal plafond hanteren voor de beloning van gevolmachtigde agenten. Zonder nominaal plafond kan een redelijke verhouding tussen werkzaamheden en de beloning niet worden gewaarborgd. Het plafond wordt minimaal bepaald op basis van een vergelijking van de eigen interne kosten met de kosten van het volmachtbedrijf.

De aansluiting met de kosten van de gevolmachtigde agent is noodzakelijk omdat de norm voorschrijft dat de vergoeding in redelijke verhouding moet staan tot de werkzaamheden van de gevolmachtigde agent. Dit betekent dat verzekeraars inzicht moeten hebben in de werkzaamheden en het kostenniveau van gevolmachtigde agenten. Gevolmachtigde agenten dienen daarom ook zelf inzicht te hebben in de kosten die zij hebben gemaakt voor de verrichte werkzaamheden voor de verschillende verzekeringsproducten.

2. Geen productie- en omzetelementen

In de toelichting bij artikel 86e van het BGfo is aangegeven dat vergoedingen die tot doel hebben productie of omzetgroei te belonen perverse prikkels veroorzaken en daarmee de kwaliteit van de dienstverlening ondermijnen en de belangen van de klant schaden. Dergelijke vergoedingen zijn daarom niet toegestaan.

3. Rendementsbeloning niet mogelijk

Ook een rendementsbeloning is naar de mening van de AFM niet mogelijk. Een dergelijke beloning kan ertoe leiden dat het belang van de klant wordt geschaad. Het is de AFM niet of onvoldoende gebleken dat er een relatie bestaat tussen een rendementsbeloning en de door de gevolmachtigde agent verrichte werkzaamheden.

Gevolmachtigde agenten mogen een beloning krijgen voor een aanvullend (op de standaardovereenkomst) dienstenpakket, mits er een directe relatie bestaat met de hiervoor uitgevoerde werkzaamheden. In de markt worden beloningsmodellen gebruikt waarin voor aanvullende diensten een verrichtingentarief wordt gehanteerd. Deze invulling is in ieder geval in lijn met de norm voor passende volmachtbeloning

Om het belang van de klant te waarborgen, is het belangrijk dat de beloning voor een aanvullend dienstenpakket aan in ieder geval de onderstaande criteria voldoet:

- een aanvullend dienstenpakket, bovenop de standaard dienstverlening, moet vooraf zijn vastgelegd door de verzekeraar en de gevolmachtigde agent;
- een aanvullend dienstenpakket moet bijdragen aan dienstverlening van een bovengemiddeld niveau voor verzekeraar en klant;
- de aanvullende diensten moeten objectief meetbaar zijn en door de verzekeraar worden bewaakt;

- de voorwaarden voor de beloning voor een aanvullend dienstenpakket moeten voor alle gevolmachtigde agenten gelijk zijn; en
- de totale beloning moet voldoen aan artikel 86e van het BGfo betreffende de beloning aan de gevolmachtigde agent die geen afbreuk doet aan de belangen van de klant.

Hoe moet worden omgegaan met de beloning over 2012?

De regels voor de passende volmachtbeloning gelden al sinds 1 januari 2012. Een nominaal plafond zorgt ervoor dat de totale beloning over 2012 ook passend is. Het is de verantwoordelijkheid van verzekeraars en gevolmachtigde agenten om over 2012 tot een passend beloningsmodel te komen door een nominaal plafond vast te stellen en toe te passen.

Tot slot

De AFM ziet nauwlettend toe op de naleving van de norm voor een passende beloning door zowel de verzekeraars als de gevolmachtigde agenten. Voor vragen over de norm voor een passende beloning kunt u terecht bij het ondernemersloket van de AFM. Het ondernemersloket is te bereiken op telefoonnummer 0900 - 6800 680 (€0,05 per minuut).